

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Lente 2016

Jaargang 26, nummer 2

BELEEF DE NATUUR!

Van de redactie

Door Laur Lennards

Met de start van het lentenummer liggen ook bij de redactie weer veel nieuwe initiatieven op de plank. Helaas lag het laatste Schrijvertje bij diverse leden te laat in de bus en waren ze gedwongen te wachten tot na Kerstmis. Dit was niet volgens afspraak met de uitgever en ondanks dat we geen enkele invloed hebben op de bezorging toch onze excuses hiervoor.

Het plan is om in elk nummer nieuwe leden voor te stellen en aandacht te besteden aan leden die het IVN hebben verlaten. Ook die leden die bij het IVN een jubileum te vieren hebben zullen we niet vergeten.

Er is ook door een van de leden voorgesteld een apart hoekje te reserveren voor leden die iets te koop aanbieden. De koop of verkoop moet uitdrukkelijk bedoeld zijn voor boeken en/of voorwerpen die direct betrekking hebben op de natuur. We zijn natuurlijk geen verlengstuk van Marktplaats. We gaan proberen om hiervoor een hoekje vrij te maken.

Er zijn helaas twee adverteerders weggefallen en inmiddels is er weer één nieuwe bijgekomen. De redactie doet haar best om nieuwe adverteerders aan te trekken om zo het

kostenplaatje weer enigszins in evenwicht te brengen. We doen dan ook uitdrukkelijk een oproep aan al onze leden om met voorstellen te komen wie we in deze zouden kunnen benaderen.

Op deze plek willen we de vele inzenders van vaak goed onderbouwde artikelen bedanken. Wel willen we jullie er nogmaals aan herinneren dat we geen artikelen plaatsen van buitenlandse vakantiereizen, ontmoetingen of natuurbelevissen in de diverse reservaten en woestijnen op deze aardbol.

Het Schrijvertje is nu eenmaal een blad van en voor de leden van het IVN en ons beleid is gebaseerd op plaatselijke gebeurtenissen in de natuur of wat er direct of indirect mee samenhangt. We hopen dat iedereen daar begrip voor heeft.

Dan nog een laatste opmerking; probeer jullie artikelen te beperken tot hoogstens twee A4'tjes. Het is natuurlijk geen wet van Meden en Perzen maar we zijn nu eenmaal beperkt in de ruimte en inclusief bijbehorende foto's wordt het al gauw te veel.

De deadline voor het aanbrengen van kopij voor het volgende nummer is 29 mei.

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
 - Bestuur en colofon
- 3 - Van de voorzitter
 - Winnaar Groene Camera Trofee
- 4 - Natuurdenken (column)
- 5 - Natuurgids 1990 - 2015
- 9 - IVN Excursieloket, Werkgroep Gidsen en Cursusloket
 - De natuur en internet

- 10 - Activiteitenkalenders
- 11 - Nog een extra redactielid
- 12 - Wandelen met het knooppuntennetwerk
- 13 - PR en Communicatiecommissie
- 14 - Gezocht Junior Rangers
- 15 - Gemeente Leudal maakt Neer ydillisch
- 19 - Ballonsoep (column)
 - Nieuwe natuur kasteel Montfort
- 20 - Contactpersonen

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter:	Marjan Straver marjan.straver@ivnroermond.nl 0475 318181
Secretaris:	Rianne Keijzer secretariaat@ivnroermond.nl 0475 343055
Penningmeester:	Lily Welters lily.welters@ivnroermond.nl 0475 464504
Bestuurslid:	Jo Mayer jo.mayer@ivnroermond.nl 0475 466678
Bestuurslid:	Ruud Snijders ruud.snijders@ivnroermond.nl 0475 476909

Colofon

Nummer 103, maart 2016

Voorpagina: Wilde hyacint, foto Frans Hendriks

Redactie: Freek Kohl, Frans Hendriks, Laur Lennards, Frank Heinen. **Vormgeving:** Joost Geraets, Hans Leushuis, Marieke Michels en Frans Hendriks.

Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

IVN afdeling Roermond e.o.

Secretariaat: Pastoor Pinckersstraat 12D
6071 NW Swalmen - Asselt

Website: www.ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl

Van de voorzitter

Door Marjan Straver

Zit je lekker te keuvelen, bakje koffie erbij én 't Schrijvertje erbij. Goh, toch maar even kijken wanneer kopij ingeleverd moet worden voor het lente-Schrijvertje 2016. Was dat even schrikken: over vier dagen al!! De tijd vliegt

De volgende gedachte is dan natuurlijk: "Wat gaan we in het voorwoord zetten". Daar hoefde ik niet zo heel erg lang over na te denken; laten we eens kijken wat de afgelopen maanden ons gebracht hebben. Veel!

Kerst 2015

Daar was de Kerstwandeling, wat achteraf een lustrumwandeling bleek te zijn. Namelijk de 40e op een rij. Nooit te laat om iets te vieren, de 41e Kerstwandeling zal een wandeling + worden.

Toch had deze 40e Kerstwandeling al iets bijzonders, de mannen mochten gaan 'burlen'. Dit is op een bijzondere manier op de gevoelige plaat vastgelegd. Nooit geweten dat onze mannetjes een dergelijk geluid konden produceren. Tot welk resultaat dit heeft mogen leiden moet nog bekendgemaakt worden.

Januari en februari 2016

En dan is het alweer 2016. In januari maken we een uit-

stapje naar de Galapagoseilanden en worden we op de hoogte gebracht van de Natuurvisie op onze Maasvallei en in februari horen we dat de raven terug zijn in Limburg. Een behoorlijk groot beest, kan ik u vertellen.

De Speurneuzen, de Vogelwerkgroep en de Plantenwerkgroep zijn ook al weer gestart met hun activiteiten van 2016. Gaat helemaal goed zo!

Dan de ALV, lekker druk bezocht! En een enthousiaste inbreng van onze aanwezige leden. Astrid Janissen heeft met pijn in haar hart de Groene Camera Trofee overgedragen aan John Roemen, John: proficiat!

Nieuw beleidsplan

In 2016 zal er gewerkt gaan worden aan een vervolgbeleidsplan voor IVN Roermond en daaruit voortvloeiend zal een actieplan worden opgezet. We hopen op een grote inbreng van al onze leden, zodat we straks aan de slag kunnen met een plan waarvan iedereen zegt: 'ja, daar gaan wij voor!'.

En dan nu: Op naar de lente, yes!

Winnaar Groene Camera Trofee 2015

Door John Roemen

Na de pauze van de jaarvergadering wachtte mij een aangename verrassing. Natuurlijk was ik zeer benieuwd naar de winnende foto voor de 'Groene Camera Trofee' die voor de 5e keer uitgereikt zou worden. Ik had er eigenlijk niet bij stilgestaan dat de winnende foto wel eens van mij afkomstig zou kunnen zijn en was dan ook niet met hoge verwachtingen naar Beegden gekomen. Er waren immers talrijke mooie foto's ingediend. Nadat Hermien al drie keer gewonnen had, ging vorig jaar de hoofdprijs naar Astrid. Ik was al enkele keren als tweede geëindigd.

Het bleek dat er enkele foto's van mij genomineerd waren, maar het leuke was dat ik niet meer zeker wist of die foto's wel van mij waren. De winnende foto bleek een foto te zijn die op 28 juni 2015 gemaakt was te Ohé en Laak tijdens de excursie 'Struinen door de oude Maasvallei'. De excursie werd geleid door Rikie en Eef. Tijdens de foto liep Rikie voorop door het struikgewas met de handen omhoog om niet in aanraking te komen met de talrijk aanwezige distels. De overige deelnemers liepen achter elkaar in ganzenpas achter Rikie aan.

Ik maakte enkele foto's, maar Astrid die ook van de partij was maakte ook diverse foto's. Zo kwam het dat zowel Astrid als ik niet meer wisten wie welke foto's gemaakt had. Toen er vanuit de zaal gevraagd werd van wie de winnende foto was en of diegene aanwezig was, antwoorde Lau-

rent dat hij aanwezig was. Toen ik het woordje 'hij' hoorde wist ik pas dat de winnende foto door mij gemaakt was. Ik was dan ook blij verrast dat ik dit jaar de wisseltrofee mee naar huis kon nemen en ik vind dat een hele eer, vooral omdat de foto door de aanwezige IVN-mensen uitgekozen is.

De Groene Camera Trofee zal een mooi plekje krijgen bij mij in huis. Ik hoop dat dit jaar weer veel foto's worden ingestuurd en wens iedereen succes en plezier bij het maken van deze foto's.

Natuurdenken

Door Pieter Brouwer

In februari van dit jaar werden de soortbeschermingsplannen van de provincie Limburg gepresenteerd. Deze plannen lijken op het eerste gezicht wat onlogisch in het ecologische kader van natuurbescherming. Onder meer de Habitatrichtlijn, de EHS, Natura 2000 en de Flora- en faunawet richten zich op het geheel of een groot deel van ecologische factoren die samen een ecosysteem vormen. Zelfs de Rode Lijsten bestaan als onderdeel van dit ecosysteemdenken. Dieren, planten en het landschap vormen immers een onontwarbaar geheel dat eigenlijk alleen als geheel kan worden beschermd. Een futiel aantal van negen soortbeschermingsplannen die zich richten op negen losse soorten lijkt dan wat vreemd: één soort maakt namelijk nog geen ecosysteem. Onaardig gezegd is het uitsterven van één soort in een ecosysteem in ecologisch, financieel of veiligheidsopzicht niet per se een probleem.

Er zijn redenen waarom er toch voor gekozen wordt soortbeschermingsplannen te maken. Ten eerste gaat het om kritische soorten. Deze soorten zijn gevoelig voor uitsterven omdat ze hoge ecologische eisen stellen. Als het lukt dergelijke soorten te behouden, zijn de strenge ecologische voorwaarden dus aanwezig en liften als het goed is alle andere soorten van het bijbehorende ecosysteem mee. In dit opzicht zijn de plannen vergelijkbaar met de Rode Lijst. Van deze laatste soorten is het echter niet altijd helder waarom ze achteruit gaan of zeldzaam zijn, in tegenstelling tot de soortbeschermingssoorten.

Als bovenstaande de enige reden was om soortbeschermingsplannen op te stellen, blijft de vraag waarom er maar negen zijn (in het geval van Limburg). Het zal een praktische kant hebben (het is haalbaarder negen soorten te redden

dan 400). Maar waarom juist deze soorten worden gekozen, blijkt al snel als wordt gekeken naar de betreffende dieren: wespensdief, wilde kat, wolf, geelbuikvuurpad, knoflookpad, kraanvogel, oehoe, hazelmuis en oeros. Het zijn allemaal coole dieren met een hoog dierenruigehalte. Het zal makkelijker zijn animo te verkrijgen om zulke dieren te beschermen dan voor, zeg, het vaak gediscrimineerde zeggekorfslakje. Overigens valt het oerrund (Tauros) een beetje uit het rijtje, omdat het misschien wel cool, maar niet wild is, maar wordt gefokt en uitgezet. De reden voor het beschermen van deze soort is zijn ecologische functie van een (geharde!) grote grazer.

Is er reden om de soortbeschermingsplannen te zien als pure symboolpolitiek, de panda van de Nederlandse natuurbescherming? Ik denk het niet. Zoals gezegd is er zeker ook een ecologisch (neven)doel aanwezig. Maar belangrijker: is het erg om aandacht te schenken aan zogenaamde 'inherente natuurwaarde' tegenover de 'functionele natuurwaarde'? In deze tijd hebben allerlei waarden volgens de overheersende politiek en een groot deel van de samenleving alleen nog bestaansrecht als het uit te drukken is in kwantificeerbaar nut (het liefst als financieel gewin op de korte termijn). Wij hebben als mensheid zowel de verwaande macht het wonder van miljarden jaren evolutie in een handomdraai de nek om te draaien als de macht om het te beschermen en te behouden. Als we mensen eerst warm krijgen voor de Limburgse 'panda's' is het een stuk makkelijker de inherente natuurwaarde verder te propageren en de mensen het wonder van het hele ecosysteem te laten zien (via kleinere systemen naar 'biomen' en uiteindelijk de hele aarde). Echte bescherming lukt pas als er genoeg ogen geopend zijn.

Geelbuikvuurpad, foto Frans Hendrikx

Leo Koster (rechts) bij het Jonkerven met collega landschapsgidsen, foto Hans Leushuis

Natuurgids 1990 - 2015

Door Leo Koster

Bovenstaande jaartallen zijn wel even anders dan de bekende jaartallen van 1914-1918 of 1940-1945. De oprichting van de IVN-afdeling Roermond vond plaats op 25 februari 1969 in hotel Weijers te Roermond.

Via de media maakte de IVN-afdeling Roermond in januari 1989 bekend dat er een Natuurgidsenopleiding georganiseerd zou worden. In de nu al jaren niet meer bestaande Biologische school, gelegen aan de Bisschop van Cuyckstraat te Roermond, werd een voorlichtingsavond gehouden; een kleine zestig personen hadden zich hiervoor aangemeld.

Op 24 november 1990 ontvingen in de Oranjerie 42 deelnemers, onder wie ondergetekende, uit handen van deputé P. Hilhorst (in eerste instantie zou dit gebeuren door deputé H. Riem) het felbegeerde Natuurgidsendiploma.

Een informatiestencil van het IVN uit 1979 omschrijft een natuurgids als volgt: "Een natuurgids is iemand die de bekwaamheid heeft verworven om anderen de waarde van de natuur te leren beseffen." Een natuurgids is dus meer dan een 'rondleider in natuurgebieden'.

Hieronder, in chronologische volgorde, een kleine greep

van zomaar wat gebeurtenissen, feiten en bijzondere waarnemingen die ik in de afgelopen 25 jaren heb beleefd c.q. heb uitgevoerd.

Tijdens onze natuurgidsencursus hebben wij, te weten; A. Benneheij, J. Boeren, het echtpaar van den Broek, F. Kohl, P. Stultiens en L. Koster onder het mentorschap van J. Littmann een verkennende studie gemaakt van het Spickerbroek en zijn omgeving. Tevens kregen we van het cursusteam een stageopdracht mee om een vogelinventarisatie te maken van het Meggelveld. Aan dit werkstuk werkten mee; J. Boeren, H. Bos, R. Brouwer, L. Valks en L. Koster en de groep stond onder leiding van mentor C. Bleeker.

Het IVN geeft zelf een tijdschrift uit: *De Natuurgids*. De IVN-afdeling Roermond wilde een eigen nieuwsbrief uitgeven. Het proefnummer van *Het Schrijvertje* kwam uit in oktober 1990, nummer 1 kwam uit in winter 1990.

Na het behalen van het Natuurgidsendiploma was het de bedoeling om je actief te gaan inzetten voor het natuur- en

milieueducatiewerk, vandaar mijn aansluiting bij de werkgroep VENEL (Vrijwillig Educatief Natuur En Landschapsbeheer) van de IVN-afdeling Roermond. Het gebiedje achter het tenniscentrum Dennemarken te Maasniel zou ons werkgebied worden. Op zaterdag 5 oktober 1991 kregen we zelfs hulp uit Neer. Op deze dag werd bij de familie Van Den Broek rond 08.30 uur aangebeld. Voor de deur stond Michiel Stemkens uit Neer. Aan zijn fiets hingen: een jute zak met daarin twee zeisen, een fles thee, laarzen en een groot pak boterhammen. Tussen 1991 en 1998 werd in het gebiedje veel gezaagd, gehakt, gegraven en geïnventariseerd. Vele jaren achtereen broedden hier de groene specht en de zomertortel, bracht de dwergmuis er zijn jongen groot en vond ik er de zeldzame kamsalamander. In het kader van de natuurgidsencursus 1994/1995 werd het gebiedje regelmatig bezocht door Frans Hendrixx, Wiel Reyners, Maud van Stekelenburg en Harry Vaessen. Zij hebben daarvan een stevig verslag gemaakt dat de titel meekreeg: *Mijn gebiedje Dennemarken*. Doch in 2001 werd het gebiedje met de grond gelijk en tevens bouwrijp gemaakt.

Op 31 mei 1993 stierf op 46-jarige leeftijd Marianne Snijders-Hartwich; zij zat ook op de Natuurgidsenopleiding 1989 -1990.

In 1993 werd samen met Cor Houben en John Hannen een inventarisatie uitgevoerd naar monumentale c.q. waardevolle bomen in de gemeente Roermond. Van Bair van de Schoor heb ik veel over planten en bomen geleerd, van Herman Hecker en Jan Stals veel over onder meer historie en vogels. Deze geweldige gidsen zijn helaas niet meer onder ons.

Carthuiserbos met Zuidewijk Spik, foto Frans Hendrixx

Op 12 juni 1994 werd in het Carthuiserbosch moedwillig door een roofvogelhater een lariks omgezaagd waarin zich een haviknest bevond met daarin één groot vrouwelijk jong. In 1994 bestond onze IVN-afdeling 25 jaar; het leek me een leuk idee om ter ere van dit gebeuren een boekje uit te geven, uiteraard i.s.m. het IVN. Dit boekje werd door mij "Het Lopertje" genoemd met daarin 25 artikeltjes.

Op 15 augustus 1994 heb ik samen met Maud van Stekelenburg het traject Swalmen-Witte Steen voorgewandeld. We waren getuige van een unieke waarneming: een volwassen, vrouwelijke zandhagedis kroop over het zand toen er opeens een grote groen/zwart gekleurde rups uit de struiken tevoorschijn kwam om het zandpad over te steken.

De zandhagedis zette de achtervolging in en onder een klein struikje kreeg zij de rups te pakken. De kop kreeg het flink te verduren, het kronkelen werd minder. Zij hapte opnieuw toe en met de prooi in haar bek verdween ze tussen de struiken.

Vanaf 1995 gids ik elk jaar voor leden van de Natuur- en Vogelwacht "De Vijfheerenlanden" uit Schoonrewoerd. Elk jaar bezoek ik met hen een bepaald gebied in de Limburgse grensregio met de buurlanden België en/of Duitsland.

Op nieuwsjaardag 1996 zag ik te Asselt de 'vliegende deur', ook wel zeearend genoemd.

In 1997 heb ik in de buurt van het Munnichsbos en Aerwinckel en tussen mei en juni in dertien uren de destijds zeldzame middelste bonte specht geobserveerd.

IVN Roermond kreeg op 01 november 1997 zelfs een eigen onderkomen, het Groene Huis op Landgoed Aerwinckel. Vanaf 1997 t/m 2000 heb ik onder meer samen met John Hannen meegeholpen aan een roofvogelinventarisatie voor met name de havik en buizerd. Het gebied dat steeds te voet werd bezocht omvatte globaal Waterbloem, Weijenhout, Doorbrand en Ophovensche Zandberg. Eind mei/begin juni vond het ringen plaats. In de voornoemde jaren werden in het bijzijn van ons 21 buizerds en 19 haviken geringd.

Op 24 mei 1999 zag ik mijn eerste waarneming van de grauwe klauwier op dode takken van gevelde Canadese populieren in Blankwater.

Op 21 juni 1999 zag ik langs de Zandstraat te Leeuwen in wilgen zowel nesten van als jonge kramsvogels.

Van april 2000 tot begin juni 2000 heb ik langs de Roer bij St. Odiliënberg in ongeveer 26 uren de ijsvogel geobserveerd.

Op 27 juni 2000 rond 23.00 uur hoorden Harry Senden, José Scheenen, John Hannen en ondergetekende het eentonige en zeer aparte geluid krèk-krèk-krèk van de kwartelkoning langs de Maas nabij Klein Hanssum.

Omstreeks maart 2001 werden diverse (natuur)gebieden afgesloten voor publiek. "Tot onze spijt is het terrein tijdelijk afgesloten voor publiek om onze dieren te beschermen tegen mond- en klauwzeer. We vragen hiervoor uw begrip."

Op 17 juni 2001 zag ik op het voormalige munitiedepot Bracht (ingang Brüggener kleifabriek aan de Hotschlagweg) tot mijn stomme verbazing een Vietnamees hangbuikzwijn met vijf jonge, zwartkleurige biggen.

In oktober 2001 verliet het IVN het tijdelijk onderkomen op Landgoed Aerwinckel.

Op 18 juni 2002 noteerde ik mijn eerste teek.....

Op 14 juli 2003 heb ik samen met Antoinette van Oosten de Hoge- en Lage Fronten en de Observant bezocht. In de Lage Fronten zagen we muurhagedissen en in de Hoge Fronten ook muurhagedissen en een steenuiltje. Bij de Observant zagen we onder meer kalketrip, boswitjes en vijf achter elkaar aanvliegende koninginpages. Via een steile en gevaarlijke afdaling langs de rand van de Observant bereikten we de veilige Maasboulevard.

In 2005 heb ik vijf van de 44 IVN-estafettes meegelopen in het kader van de B(l)oeiende Bermen, de eerste in april, de andere vier in de maand september.

Op 15 juli 2005 stierf op 56-jarige leeftijd Arno Henderikx. In 2005 mocht ik met de FPU en werd ik voor de eerste keer opa: al tien jaar beschik ik niet over vrije tijd maar over tijd.

Geldernsch Nierskanaal bij de monding, foto Frans Hendrikx

In het Geldernsch Nierskanaal hoorde ik, samen met Antoinette van Oosten, op 24 januari 2006 een zingende waterspreeuw.

Op de vlakte, achter het stenen monument in de Lüsekamp, zag ik op 21 april 2007 elf beflijsters.

Eind juni 2007, tijdens een excursie in Sarsven en de Banen door René Horsten en Mat Leunissen, genoot ik van een "tapijt" van bloeiende kruipende moerasweegbree en liefst elf heilige ibissen, enkele met nestmateriaal.

Op 16 juni 2007 horen we in de Maastrichtse Hoge Fronten opeens een apart geluid, Els Henrichs denkt dat haar mobieltje afgaat, maar het geluid komt uit de vegetatie.

Het is afkomstig van de zeer zeldzame en wettelijk beschermde vroedmeesterpad. Het geluid dat de vroedmees-

Lüsekamp, foto Frans Hendrikx

terpad maakt is een merkwaardig en monotoon geluid, een korte fluittoon die om de paar seconden wordt herhaald en die doet denken aan het geluid van klokjes.

In 2008 en 2009 heb ik me aangesloten bij de werkgroep "Klavertje vier". Met hen heb ik kievitsbloemweiden bezocht, wilsterflappers gezien die met een fluitje, lokvogels en een net goudplevieren probeerden te vangen, zeldzame planten als rode pekanjers, kalkasters, Spaanse zuring, weidebergvlas, wilde weit of kalkvleugeltjesbloem gezien. Tegen de glooiing van de kleibult op Isabellegreend zag ik op 21 mei 2008 zeven "zonnebadende" vossen.

Op 11 januari 2009 zag ik met onze Vogelwerkgroep bij de Lange Vlieter van heel dichtbij een opvliegende roerdomp. In de periode april/mei 2009 heb ik, op verzoek van de Initiatiefgroep Kastelenbuurt en door tussenkomst van het IVN-Roermond, een inventarisatie naar flora en fauna uitgevoerd langs de Maasnielderbeek en de daaraan gekoppelde waterpartijen vanaf de Oranjelaan tot de Vivaldistraat in Roermond.

Op 20 september 2009 vierde IVN, afdeling Roermond, haar 40-jarig feest bij landhotel Cox te Maalbroek.

Op 25 februari 2011 werden tijdens het uitzetten van een wandeling rond De Muytert door cursisten van de Natuurgidsencursus 2009-2011 nabij de Prins Bernardmolen twee opvliegende houtsnippen gezien.

Op 9 maart 2012 zag ik tijdens een inventarisatie in de Linnerweerd in de nabijheid van de stuw een klapekster met in zijn snavel een kleine muis met korte staart. De klapekster probeerde de prooi aan het uiteinde van een populieren-takje te spietsen.

In 2012 heb ik in de Voorstad St. Jacob in en langs de Roer in ruim 35 uur bevers geobserveerd.

Op 31 juli 2012 heb ik ongeveer 20 minuten lang mogen genieten van een foeragerende jonge, zwarte ooievaar in een wei nabij de Gitstapperhof.

Langs de Kerkeveldlaan te Roermond zag ik op 25 februari 2013 prachtige, verse dassensporen in de sneeuw. Tussen de laan en het sportpark De Wijher ligt een strook water met daarop een dun laagje ijs. Prachtig was te zien dat de das over het dunne ijslaagje naar zijn burcht is proberen te lopen, waarbij het ijswater werd gebroken.

In de omgeving van de voormalige villa Betula in de Linnerweerd zag ik op 27 april 2013 bij een omgewaaide Canadese populier twee ijsvogels. Het vrouwtje kreeg van het mannetje een witkleurig visje aangeboden. Een eekhoorn liep regelrecht naar deze boom en begon grond te eten van deze populier.

Op 07 augustus 2013 zag ik in de buurt van Jabeek vijf vliegende herten: een dood mannetje, drie mannetjes en een vrouwtje. Ook was ik hier getuige van de paring van het klein vliegend hert.

Op 9 september 2013 hebben Hermien Hendrikx en ondergetekende 20 personen van het IVN Gooi rondgeleid door de Meinweg.

Op 11 augustus 2013 hield ik een niet alledaagse, doch

geslaagde excursie: het betrof een kroedwès-wandeling door de Koningssteen.

Ons "Schrijvertje" onderging in haar 24ste jaargang (nummer 1, winter 2013) een grote verandering: het groene A5-boekje werd omgevormd tot A4-formaat en in een kleurrijkere uitvoering.

Op 4 januari 2014 zag ik op 1 meter afstand rennende en grommende dassen langs de Swalm.

In 2014 heb ik uit eigen vijver meer dan 40 eitjes van de alpenwatersalamander in twee plastic bakken gelegd; slechts 10 larven heb ik hun vrijheid weer terug kunnen geven.

In 2014 kwam, na 20 opeenvolgende jaren, een eind aan wandelingen/excursies voor de leden van de Natuur- en Vogelwacht "De Vijfheerenlanden" uit Schoonrewoerd.

Op 6 maart 2015 hebben Hermien Hendriks en ondergetekende voor de personeelsvereniging van het Laurentiusziekenhuis een schitterende vollemaandwandeling georganiseerd. Deze avond werden we zelfs getraakteerd op een heuse mistboog.

Op 11 maart 2015 zag ik met Antoinette van Oosten in een poeltje in de Groote Peel tientallen heikikkers tussen heel veel klompen drill. Toen een grauwe gans overvloog, doken de heikikkers allemaal onder water.

Op 22 april 2015 zag ik zeker zes beflijsters en op 29 april 2015 een paartje paapjes in de Isabellegreend. Op 5 mei 2015 een draaihals en op 18 mei 2015 de raspende krook-krook-krook-roep van een laag overvliegende raaf op de Meinweg.

Roer bij Odiliënberg, foto Frans Hendriks

Op 05 juni 2015 verwijderde ik mijn 57ste teek.

In de 25 jaar heb ik niet alleen als eenling maar ook als (natuur)gids veel artikeltjes geschreven over vaak bijzondere waarnemingen, maar ook gedichtjes geschreven en voorgedragen en verder routes uitgestippeld en regelmatig als gids gefungeerd bij een excursie of wandeling. Ik hoop inderdaad dat ik de afgelopen 25 jaar meer dan een "rondleider in natuurgebieden" ben geweest.

Een oude spreuk: "Wandel je, gebruik dan niet alleen je voeten, maar ook ogen, hoofd en hart". Hermien Hendriks mailde me eens, na een zeer geslaagde wandeling/excursie, "Je staat er niet bij stil, maar zijdelings doen wij veel mensen een groot plezier". En dat kan ik volmondig beamen.

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde, 2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en nog veel meer!

Dinsdag tot en met zaterdag open van 11.00 - 17.00

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Tekstredactie

Tekstadvies

Tekstschrjven

Tekstbureau de etterzetter

Gespecialiseerd in langere en
educatieve teksten,
met kennis over
natuur en cultuur

www.tekstbureaudeletterzetter.nl
info@tekstbureaudeletterzetter.nl
Beatrixlaan 56, 6042 HN Roermond
telefoon: 0475-336277

IVN Excursieloket, Werkgroep gidsen en Cursusloket

Door Frans Hendriks

Excursieloket

Het IVN district Limburg heeft het initiatief genomen om het aanvragen van natuur- en landschapsexcursies makkelijker te maken. Daartoe is het IVN Excursieloket Limburg in het leven geroepen.

Op een centraal emailadres, jeanneboosten.ivn@gmail.com, of het telefoonnummer (0499) 474800 kunnen excursies aangevraagd worden. Via dit adres en telefoonnummer zullen vooral aanvragen gedaan worden door bedrijven en instellingen. Een binnenkomende aanvraag wordt doorgeleid naar een centraal persoon in de regio Zuid-, Midden- of Noord-Limburg. Voor de regio Midden ben ik dat voorloper; frans.hendriks@ivnroermond.nl of (0475) 503291.

Ook is er afgesproken dat excursies per groep met een maximale grootte van 20 personen met een duur van ca. twee uur € 70,- gaan kosten. Hiervan is € 50,- voor de gids en € 20,- voor een centrale pot voor bijscholing van gidsen (cursusloket).

Vanzelfsprekend blijft het voor iedere afdeling en/of gids vrij om rechtstreeks bij de eigen afdeling/gids aangevraagde excursies in te vullen onder de eigen voorwaarden. In onze afdeling zal binnenkort door het bestuur besproken worden welk prijskaartje er bij ons aan gehangen zal worden of dat de bestaande prijs gehandhaafd blijft.

Om het e.e.a. in goede banen te leiden, wordt op het ogenblik een inventarisatie gedaan van ons gidsenbestand. Dit vindt plaats in de hele regio en later ook in Zuid en Noord. Met een actuele lijst van gidsen met ieders specialisme en/of voorkeuren kunnen aanvragen adequater ingevuld worden.

Hierbij nogmaals de vraag aan jullie om de vragenlijst, die

per mail aan (mogelijke) gidsen op 11 maart is toegezonden, in te vullen (indien dit nog niet is gebeurd).

Werkgroep gidsen

Het bestuur van onze afdeling heeft te kennen gegeven om ook van de gidsen een werkgroep te willen maken. Daartoe ben ik verzocht hieromtrent enige initiatieven te nemen. Ik moet zeggen dat ik zo'n werkgroep ook best belangrijk vind. Door elkaar te kennen en te weten wat iedereen zoals in huis heeft, kun je makkelijk en doelgericht vragen stellen aan een collega-gids. Er kunnen ook gezamenlijke activiteiten gedaan worden ter vergroting van kennis door ondersteuning van een collega. Ik heb hier wel ideeën over maar hoor dat ook graag van anderen. De gidsen die zich kenbaar hebben gemaakt door het invullen van het vragenformulier, kunnen binnenkort een eerste initiatief verwachten.

Cursusloket

Het bovenstaande brengt als vanzelfsprekend een volgend te bespreken thema: deskundigheidsbevordering.

Ik schreef hierboven al dat enig geld dat binnenkomt via excursies door de gidsen gebruikt gaat worden voor bijscholing ofwel deskundigheidsbevordering. We noemen dit het Cursusloket. Dit zal voornamelijk regionaal opgezet gaan worden. Concreet betekent dit dat er cursussen komen met allerlei thema's om onze gidsen te "voeden". Het worden op zich staande lezingen met mogelijk een praktijkgedeelte en waarschijnlijk themablokken rondom één onderwerp.

Ook hier geldt weer dat eenieder hiervoor wensen/ideeën kan neerleggen. Voorlopig kan men hiervoor bij mij terecht. Uit de regio hebben zich al twee IVN-ers gemeld mee gaan werken bij de opzet en uitvoering. Mocht iemand ook hierbij betrokken willen zijn, dan laat dit weten.

De natuur en internet

Door Laur Lennards

Ik wil een paar apps introduceren, die handig zijn voor de determinatie van vlinders en ander klein gespuis.

De eerste kun je downloaden via de site van ETI Bio-informatics. De app biedt uitgebreide mogelijkheid tot de determinatie van vlinders. Het geheel is ingedeeld naar kleur, families, alfabetische woordenlijst, een gedeelte voor determineren, een overzichtsleutel en een colofon. ETI Bio-informatics brengt de meest verschillende apps op de markt. Vissen, insecten, vogels, je kunt het zo gek niet verzinnen of ze hebben het. De apps zijn over het algemeen niet gratis te downloaden.

De determinatie gaat zeer gemakkelijk. Je klikt of toucheert een kleur en je krijgt alle vlinders die in die kleurcategorie vallen. Klik je de kleur oranje aan of geel dan krijg je alle foto's van vlinders te zien die onder die noemer vallen. Onder oranje vind je bijvoorbeeld het zwartsprietdikopje, de kommavlinder, de distelvlinder en nog talloze anderen.

De tweede app wordt door de Vlinderstichting gepromoot. Hij is gratis en eenvoudig op je smartphone of iPad te downloaden. De app heet *Vlinder mee in je tuin* en is te downloaden vanaf de site van de Vlinderstichting. Het is even oefenen, maar de app geeft zonder problemen informatie over de meeste vlindersoorten in Nederland. Je kunt door het aanklikken van de familie direct zien waar je observatie thuis hoort. Je ziet de diverse soorten bij elkaar. De pages, de blauwtjes kortom meer vlinders dan je ooit in je tuin zult waarnemen.

De derde app is de app *Webobs Telmee*. Deze app is gratis en bijzonder handig in het veld. Je kunt ter plekke de vogels, vlinders of bepaalde insecten invoeren en ze direct (mits je een internetaansluiting hebt) doorsturen naar Waarneming.nl of TelMee. Heb je de internetaansluiting niet, dan neem je de waarnemingen mee naar huis en stuur je ze via je eigen pc naar Waarneming.nl of TelMee.

Activiteitenkalenders april - juli 2016

Jaarprogramma algemeen

Zaterdag 9 april 2016

Opschoonactie Maas, Hanssummerweerd
Aanvang: 9.00 uur; duur: 3,5 uur
Verzamelpunt: picknick- en parkeerplaats hoek
Vissersweg - Eind, Asselt - Swalmen
Coördinator: René Horsten

Zondag 17 april 2016

Excursie 'Voorjaarsflora', Elsloo
Aanvang: 13.00 uur; duur: 2,5 uur
Startpunt: Kasteel Elsloo, Maasberg 1, 6181 GV Elsloo
Carpoolen: 12.15 uur vanaf Kasteeltje Hattem,
Maastrichterweg 31, 6041 NZ Roermond
Gidsen: Hermien Hendriks en René Horsten

Bosanemonen en speenkruid, foto Marieke Michels

Maandag 16 mei 2016

Excursie 'Zinkvioletjes langs de Gueule',
Plombières, België
Aanvang: 10.00 uur; duur: 3,5 uur
Startpunt: parkeerplaats bij het gemeentehuis,
Rue du Chemin de Fer, 4850 Plombières
Gids: Harrie Hermens

Zinkboerenkers, foto Math Bouts

Zaterdag 28 mei 2016

Workshop 'Insecten op de heide', Heeze
Aanvang: 10.00 uur; duur: 6 uur
Startplaats: Natuurpoort De Plaetse, De Plaetse 71,
5591 TX Heeze
Eigen bijdrage: €15
* Vooraf aanmelden verplicht via
rene.horsten@ivnroermond.nl

Zondag 29 mei 2016

Jeugdtocht 'Speurtocht naar de lente', Montfort
Aanvang: 14.00 uur; duur: 2 uur
Startplaats: inforuif Limburgs Landschap vlak bij
Rozendaal 1, Montfort
Gids: Eef Schoffelen

Zaterdag 4 juni 2016

Excursie 'Pioniervegetaties in plasdras gebieden'
Aanvang: 14.00 uur; duur: 2,5 uur
Startplaats: Fletcher Landhotel Bosrijk,
Maalbroek 102, 6042 KN Roermond
Gids: Reinier Akkermans, Natuurhistorisch
Genootschap Limburg

Zondag 12 juni 2016

'Wat leeft er allemaal in het water'
Aanvang: 11.00 uur; duur: tot 16.00 uur
Plaats: Busjopsven, bij café-restaurant De Busjop,
Busschopsweg 9, 6093 AA Heythuysen
Gidsen: Huub Mintjens en Paul Lormans

Zondag 26 juni 2016

Dagwandeling 'In en rondom Beesel'
Aanvang: 10.00 uur; duur: 6 uur
Startpunt: Markt Beesel
Gidsen: Michiel Stemkens en Leo Koster

Vrijdag 1 juli 2016

Lezing en excursie 'Het Vliegend Hert'
Aanvang: 20.00 uur; duur: 4 uur
Plaats: bierbrouwerij De Maar, Maar 2, 6454 AM Jabeek
Vooraf aanmelden verplicht via:
rene.horsten@ivnroermond.nl
Lezing en gids: Jos Vantilt

Zaterdag 9 juli 2016

Excursie Kranenbroek
Aanvang: 9.30 uur; duur: 2,5 uur
Startpunt: kruising Leenderstraat/Bredeweg,
Echt/Sint Joost
Gids: Benoît Locht

Zondag 31 juli 2016

Excursie 'Op zoek naar planten en insecten in de Doort'
Aanvang: 14.00 uur; duur: 2,5 uur
Startpunt: parkeerplaats Staatsbosbeheer aan
Doorderweg, Echt
Gids: John Hannen

Vogelwerkgroep

Zondag 3 april

Koningssteen

Aanvang: 8.00 uur

Startplaats: Parkeerplaats de Grote Hegge Thorn
(Grootheggerlaan Thorn)

Mereleitjes, foto Marieke Michels

Zondag 1 mei

De Groote Peel

Aanvang: 7.30 uur

Startplaats: Parkeerplaats Buitencentrum de Pelen
Ospel/ Nederweert (Moostdijk 15)

Zondag 5 juni

Stevolplas Ohé en Laak

Aanvang: 7.00 uur

Startplaats: P-plaats Hompesche Molen
Ohé en Laak (Molendijk)

De Speurneuzen

Zaterdag 9 april, 14 mei en 11 juni 2016

De Speurneuzen komen om 14.00 uur bij elkaar.

Plaats: café-restaurant De Busjop, Bisschopsweg 9,
6093 AA Heythuysen

Nóg een extra redactielid...

Door Marieke Michels

In de vorige editie van Het Schrijvertje hebt u kunnen lezen dat Hans Leushuis is toegetreden tot de redactie. Nu kan ik u melden dat ook ik deze groep ga proberen te ondersteunen, als stage voor de IVN-Natuurgidsencursus waaraan ik momenteel deelneem.

Mijn naam is Marieke Michels, ik ben geboren en heb mijn jeugd doorgebracht in een klein dorpje in het Brabantse land, maar ben inmiddels al ruim 33 jaar woonachtig in het mooie Swalmen. Na een studie Veehouderij aan de Hogere Agrarische School in 's-Hertogenbosch ben ik naar Limburg verhuisd om te werken als 'Specialist Melkwinning' en dat heb ik een aantal jaren met veel plezier gedaan. Inmiddels was echter ook de opmars van het computertijdperk in volle gang, wat mij er toe bewoog een carrièreswitch te maken en in de automatisering aan de slag te gaan.

Plantenwerkgroep

Zaterdag 16 april

Leubeek, Nunhem

Aanvang: 9.15 uur *)

Startplaats: Restaurant St. Servaas
Servaasweg 46, 6083 AS Nunhem

Vrijdag 20 mei

Schroevendaalse plas, Stevensweert

Aanvang: 19.15 uur *)

Startplaats: P-plaats camping Sangershoeve
Prior Gielenstraat 4
Ohé en Laak

Vrijdag 17 juni

Tuschpeel, Heel

Aanvang: 19.15 uur *)

Startplaats: P- plaats Defensieweg
6085 Horn, bij kruising met Napoleonsbaan
carpoolen vanaf infobord gemeente Maasgouw

Vrijdag 15 juli

Speckerven

Aanvang: 19.15 uur *)

Startplaats: vanaf Professor Duboisweg naar
Speckerweg, 6081 NN Haelen
Parkeren voor verbodsbord

*) carpoolen: 9.00 uur vanaf parkeerplaats Kasteeltje
Hattem, Maastrichterweg 31, 6041 NZ Roermond.
Er wordt getracht om met zo weinig mogelijk auto's
naar de excursieplaats te rijden.

De Swalm bij Wieler, foto Herm Geraedts

Wandelen met het knooppuntennetwerk

*Door Herm Geraedts,
namens het bestuur van de Milieu en Heemkunde Vereniging Swalmen*

Op 12 oktober jongstleden is bij herberg de Bos het Wandelknooppuntennetwerk van de gemeente Roermond geopend door de wethouders mevrouw Fick en mevrouw Waayen. Tevens werd het Ruiterknooppuntennetwerk geopend. Beide netwerken passeren herberg De Bos, vandaar deze openingslocatie. Omdat Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen heeft meegewerkt aan het tot stand komen van dit netwerk, willen we er in onderstaand stukje aandacht voor vragen. Het verhaal is bedoeld voor iedere wandelliefhebber uit Swalmen, Roermond of uit welke plaats ook. En dat zijn er vele, dat kun je iedere mooie dag ervaren als je zelf wandelt.

In de omringende gemeenten is er al langere tijd zo'n netwerk van wandelknooppunten en het netwerk van Roermond en dus ook van Swalmen sluit daar naadloos op aan. Al jarenlang kennen we het uit België overgewaaid Fietsknooppunten-netwerk om aan de hand van de nummers van de knooppunten je eigen route te fietsen en zo langs de mooiste plekken uit de omgeving te komen. Hierbij heb je nauwelijks een kaart nodig omdat je onderweg steeds op de routeborden kunt kijken. Het Wandelknooppunten-netwerk werkt ook op een dergelijke wijze: je kijkt van tevoren op je kaart, noteert de nummers die je wilt

volgen en het nabij gelegen startpunt. Je wandelt, fietst of rijdt met je auto naar dit startpunt, parkeert daar en je begint je eigen route te wandelen. Dan volg je de nummers en richtingsaanduidingen op de geel-rode bordjes langs de route.

De startpunten met grote routeborden (en tevens parkeer-gelegenheid) liggen in Swalmen bij het evenemententerrein achter de Markt en bij Herberg de Bos aan Bosstraat 115. Ook bij het NS-station in Swalmen, bij de bosbessenkwekerij in Boukoul en bij de horeca in Asselt zijn startpunten. Andere startpunten kun je op de kaart van het netwerk terugvinden. Maar eigenlijk kun je op elk knooppunt, herkenbaar aan de bruinzwarte palen met de geel-rode nummers starten en zo je eigen wandeling maken. Ook nu kom je soms op bijzondere plekken waar je nog niet eerder geweest bent, ook al dacht je de omgeving van je eigen dorp of stad goed te kennen.

Je kunt niet verdwalen, zeker niet als je zo'n kaart van het wandelknooppunten-netwerk hebt. Deze kaart is voor een bedrag van € 2,95 te koop bij de boekhandels en bij de VVV-kantoren. Ook die van de omringende gemeenten zijn daar te koop.

We wensen jullie veel wandelplezier in de mooie natuur in onze leefomgeving.

PR- en Communicatiecommissie

Door Rianne Keijzer

Op 1 februari jl. was mijn eerste Algemene Ledenvergadering als secretaris en was het tevens alweer een jaar geleden dat ik de functie van Riki Verhagen overgenomen had. Tijdens het jaar 2015 heb ik het IVN Roermond e.o. iets beter leren kennen, met name ook vanuit bestuurlijke kant.

Met goede ondersteuning van Rikie en medebestuurleden, die ik hiervoor hartelijk wil bedanken, is de secretariaatsoverdracht in 2015 goed verlopen. Petje af voor het vele werk dat Rikie jaren heeft verzet.

Er zijn tijdens het afgelopen jaar nieuwe en oude vacatures ingevuld. Zo hebben zich enthousiaste leden aangemeld voor de jeugdcommissie en de natuurclub 'de Speurneuzen'. De afgetreden coördinatoren zijn tijdens de vergadering in het zonnetje gezet en hartelijk bedankt voor hun jarenlange inzet.

Helaas voor de PR- en Communicatiecommissie heeft zich niemand gemeld. Daar komt ook nog bij dat René Horsten via het bestuur heeft laten weten dat hij met de taken voor de pr-commissie, die hij jaren geleden op zich had genomen, wil stoppen. Omdat ik de pr & communicatie toch een

belangrijke commissie vind voor het IVN Roermond e.o., heb ik besloten om vanaf januari 216 de pr-taak van hem over te nemen. Dit kan best gecombineerd worden met de werkzaamheden van het secretariaat.

Maar in het belang van IVN Roermond e.o. is het nodig dat we uitbreiding van de commissie krijgen. Dan denk ik vooral aan de digitale wereld die niet meer is weg te denken, vooral bij jongeren die we ook willen benaderen. Om nog meer bekendheid te genereren en duidelijk te maken waar het IVN Roermond e.o. voor staat, zoals natuureducatie en milieu en het betrekken van mensen bij de natuur, hebben we een goede communicatiecommissie nodig. Hiervoor heb ik hulp nodig, dit zal ik niet alleen kunnen oppakken. Daarom de onderstaande oproep:

De PR- en Communicatiecommissie wil uitbreiden en vraagt om enthousiaste leden die interesse hebben om als team aan de slag te gaan met persberichten, externe communicatie en social media.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het secretariaat:

rianne.keijzer@ivnroermond.nl telefoon: 0475 343055

Muskuskruid, foto Math Bouts

Junior Rangers gezocht voor Nationaal Park De Meinweg

IVN Limburg is voor Nationaal Park De Meinweg op zoek naar (aspirant) Junior Rangers, in de leeftijd van 12-14 jaar. In diverse andere natuurgebieden in het land zijn al jarenlang Junior Rangers actief en vanaf dit jaar dus ook in Limburg! Gedurende het jaar worden er, in overleg met Staatsbosbeheer, tien bijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten vinden eens per maand, meestal op een zaterdag, plaats. Aan de kennismakingsbijeenkomsten kan gratis deelgenomen worden.

Een Junior Ranger leert wat het werk van een 'ranger' (boswachter) inhoudt en voelt zich ambassadeur voor het nationaal park. De groep voert onderhoud uit, gaat op excursie of helpt mee bij de telling van bijzondere diersoorten. Het gaat vooral om een gezellig en actief samenzijn in de natuur met leeftijdsgenoten! Kijk voor meer informatie op: <http://www.juniorrangers.nl/> of www.facebook.com/JuniorRangersNederland.

Junior Rangers, foto Harrie van de Broek

Aanmelden

Ben je niet bang om vies te worden? En wil je meer leren over de dieren en planten in het nationaal park? Meld je dan zo spoedig mogelijk aan voor een eerste kennismaking

door je naam, adres, woonplaats en telefoonnummer te mailen naar Harry van den Broek, IVN: h.van.den.broek@ivn.nl. Ook voor eventuele vragen kun je hier terecht.

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40, 50, 60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

Gemeente Leudal maakt Neer idyllisch

Door Twan Stemkens

Het was 26 februari 2015 toen ik vanuit ons huis in Neer naar 't Bezoekerscentrum Leudal in Haelen fietste om deel te nemen aan de eerste les van de Basiscursus Bijenteelt, georganiseerd door Imkervereniging Roer- en Leudal. Directe aanleiding om deze opleiding te gaan volgen, was het gegeven dat mijn partner gediplomeerd herboriste is en voor het maken van o.a. Calendula-zalf gebruik maakt van bijenwas. Aangezien het wenselijk is dat deze zo zuiver, biologisch en natuurlijk mogelijk is, besloten we om zelf bijen te gaan houden. Dan zouden we zeker weten dat er in elk geval gewerkt kan gaan worden met 'eerlijke' ingrediënten.

Op de eerste les kregen we van onze docent de heer Piet Rutten te horen dat in het verleden al vaak gebleken was dat imkeren een zeer verslavende hobby kan worden. Maar dat het wel een zeer prettige verslaving is. Ik kon toen nog niet bevroeden waar een en ander allemaal toe zou gaan leiden. Het was namelijk op dezelfde eerste les dat hij de opdracht gaf om al na te gaan denken waar we straks de bijenkast met ons eerste volkje wilden gaan plaatsen. Eenmaal thuis gekomen maakte ik een plattegrondje van onze woning met tuin en zocht, gelet op de voorwaarde om de vliegopening van de kast te richten op het ZZO, een geschikte plek. mijns inziens was dit aan de voorkant van de woning, vlak voor het grote raam van de woonkamer. Alleen... een bijenkast aan de voorkant van je huis, meteen naast de voordeur, leek me toch niet zo praktisch.

Al vlug viel mijn oog daarom op de overkant van de weg: hier liggen twee weilanden, gescheiden door een perceel grond waar in de jaren negentig volkstuintjes waren geweest. En juist dit laatste stukje was interessant: de grond is eigendom van de gemeente Leudal (net als de weilanden, maar deze zijn aan iemand anders in bruikleen gegeven) en is al jaren niet meer in gebruik. Met als gevolg dat het preceel langzaam vol aan het groeien was met bramen, wilgen, wat berken en nog een paar 'verdwaalde' boomsoorten, zoals esdoorn, eik en een paar notenbomen.

Het afgelopen jaar heeft de gemeente Leudal flink moeten bezuinigen. Ook op het onderhoud van het openbaar groen. Als gevolg daarvan is er alleen nog maar geld beschikbaar om de wegberm één keer per jaar te maaien. Dus dit stukje grond, waar toch al geen aandacht meer voor was, zou al helemaal niet meer in aanmerking komen voor enige vorm van beheer. Daar lag dus een mooie kans.

Via e-mail werd begin april contact gezocht met de Gemeente Leudal en na slechts een paar berichtjes over en weer te hebben gestuurd kreeg ik toestemming om er één bijenvolk te plaatsen. Grappig is dat benoemd diende te worden hoeveel grond er ter beschikking werd gesteld: Zegge en schrijve werd formeel één vierkante meter (gratis) in bruikleen gegeven. En in eerste instantie tot 31 december 2015. Maar uit het contact was ook duidelijk geworden dat het wel was toegestaan om de plek rondom de bijenkast op te schonen indien dit noodzakelijk werd geacht. En aldus geschiedde!

Omdat de bramen toch wel heel erg hoog aan het groeien waren, werd met de heidezeis een gedeelte afgemaaid en werden de wortels zo goed en kwaad als het ging uitgestoken. Ook werd een aantal boompjes afgezaagd. Het

snoeiafval werd op twee hopen gelegd: een ideale plek om te overwinteren voor insecten, muizen, egels, etc. Het resultaat was dat aan de voorkant van de kast, de aanvlieg-route, een mooi stukje was vrijgemaakt. Vervolgens werd eind mei door Michiel Stemkens, mijn vader, met behulp van de zaaikorf op de ouderwetse manier met de hand een zogenaamd bijenmengsel ingezaaid: zaden van bloemen die door bijen graag bezocht worden. Nadat alles ingeharkt was, begon het wachten. Op de bloemen, maar ook op de bijen.

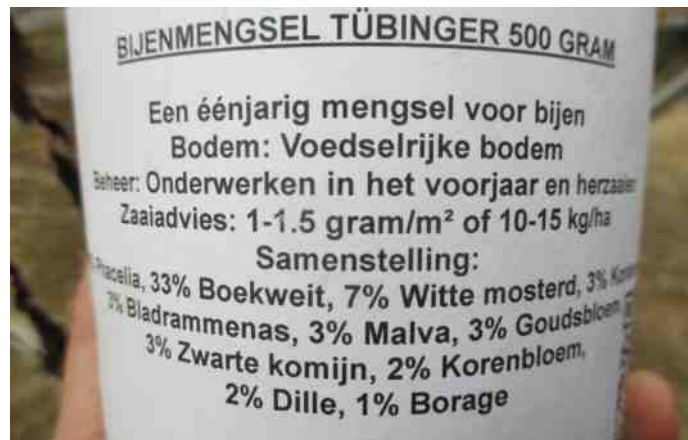

Nu is het in de imkerwereld een goed gebruik dat een beginnend imker zijn eerste volkje cadeau krijgt van een collega-imker. Ook voor mij mocht dat zo zijn. Door bemiddeling van de imkervereniging Roer en Leudal kreeg ik begin juni dan mijn bijen. Het betrof *Carnica*-bijen, een soort die erom bekend staat zachtmoedig te zijn. En dat bleek te kloppen: ik ben gedurende het jaar slechts éénmaal gestoken en achteraf gezien was dat ook nog mijn eigen schuld: ik boog mijn arm waardoor de bij die op mijn arm zat, en die ik niet gezien had, bekneeld kwam te zitten. Voordeel was dat meteen duidelijk werd dat ik niet allergisch was. Maar goed, vanaf toen was ik dus een echte imker! Hoera! Ik zo blij als een klein kind!

De rest van de zomer had ik dus de mogelijkheid om alles wat ik geleerd had op de basiscursus in de praktijk te brengen. En aangezien de cursus nog tot in oktober zou duren, kon ik op de theorie- en praktijklessen mijn eerste ervaringen met andere beginners delen. Gaandeweg de zomer kregen we te horen dat, als afsluiting van de cursus, het de bedoeling was dat we een presentatie zouden geven. Het onderwerp mochten we zelf kiezen.

Ondertussen was ik op internet op de website van de Nederlandse Bijenhouders Vereniging informatie tegengekomen over een zogenaamde idylle: een bloemrijke bijenweide speciaal voor bijen, vlinders en andere insecten. Eén plus één is twee! De gemeente moest de overtuiging krijgen

dat het perceel zich ideaal zou lenen om er een idylle/bijenweide van te maken en dat het onderhoud dan gedaan zou gaan worden door anderen. Plus dat er dan een permanente plek zou komen waar bijenvolken zouden mogen staan. Plus dat ik een onderwerp had dat ik voor mijn eindpresentatie zou kunnen gaan gebruiken.

Ik besloot om een en ander in een conceptplan uit te werken. Het was ondertussen september geworden. In het plan ging ik echter uit van een groter gebied van ongeveer 1,5 hectare (schatting, exacte gegevens waren niet voorhanden), ik nam namelijk ook de aangrenzende weilanden mee in het concept. Het gebied ligt in Neer tussen de Bergerstraat, Hanssum en Maasweg, op de overgang van het hoogterras naar het middenteras van het stroomgebied van de Maas. Het heeft zichtlijnen naar zowel het Ligteveld als het Zwaarveld. Tevens vormt het de waterscheiding tussen de Wijnbeek, de Neerbeek en de Maas. Een unieke locatie welke het verdient om nadrukkelijker aanwezig te mogen zijn in het landschap.

In het plan werd verder uitgelegd dat het menu voor honingbijen, nectar en stuifmeel, in ons land steeds verder afneemt door monoculturen, vershraling van landschappelijke beplanting en toenemende verstedelijking. In de vrije natuur kunnen honingbijen nauwelijks zelfstandig overleven. Vlinders en bijen hebben dus meer bloemen nodig. In het kader van een vitaal platteland is het inzaaien van (akker) randen en braakliggende en/of niet in gebruik zijnde gronden met (éénjarige) bloemenmengsels daarom gewenst. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan het verkrijgen van duurzame en vitale bijenvolken. Een dergelijke bijenweide, ook wel idylle genoemd, is er dus voor mensen om van te genieten, maar is ook heel belangrijk voor bijen, vlinders en andere insecten om beter te kunnen overleven. Tevens wordt zo letterlijk meer kleur gegeven aan het landschap.

Verder werd in het plan aandacht geschonken aan het gegeven dat het in de toekomst mogen oprichten van een bijenstal wellicht wenselijk is, daar de imkervereniging (nog)

niet over een eigen bijenstal beschikt die voldoende groot is om praktijklessen in te kunnen geven. Daarmee zou ook beter aangesloten kunnen worden bij andere vormen van onderwijs: ook de basisschool zou in eigen dorp op excursie kunnen gaan bij de imker. Wellicht dat hier de samenwerking gezocht kan gaan worden met het Bezoekerscentrum Leudal te Haalen, van waaruit onderwijsprojecten over bijen worden aangeboden.

Het plan werd afgesloten met een citaat uit het Deltaplan tegen de bijensterfte: "Er is dringend behoefte aan aangewezen ruimten voor bijenparken in stad, park, buitengebied en natuurgebieden. Bijenstanden moeten een vanzelfsprekend gegeven worden. Het streven is een landelijk dekkend netwerk van standen op een onderlinge afstand van maximaal vijf tot zes kilometer (bijen vliegen maximaal ca. drie kilometer vanaf hun thuisbasis naar een voedselbron). Om dit te bereiken is steun van de overheden noodzakelijk. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen worden aangespoord hiervoor planologische ruimte en mogelijkheden beschikbaar te stellen."

Ik verstuurde het plan naar de gemeente en in een vloek en een zucht werd er gereageerd: of er ter plaatse een afspraak gemaakt kon worden om de zaak eens te bespreken. Daarna kwam alles nog meer in een stroomversnelling. Na het bezoek van twee ambtenaren gaf de gemeente Leudal aan dat zij hun medewerking aan het plan wilde geven! Begin januari werd op de kamer van de verantwoordelijke wethouder de bruikleenovereenkomst getekend. Duidelijk is geworden dat ook een overheid graag een groen imago wil hebben. Dergelijke initiatieven, die ook nog eens geld besparen, worden dus van harte ondersteund.

Uiteindelijk is ongeveer 2500 tot 3000 m² door de gemeente ter beschikking gesteld. De rest was namelijk al in bruikleen gegeven. Het perceel zal verdeeld worden in een bloemenweide, houtopslag, ruigte en hoog gras. Eén gedeelte is opnieuw ingezaaid, op een ander gedeelte wordt getracht om middels bewezen maaibeheer te komen tot een ontwikkeling waarbij de natuur zelf de regie kan nemen. Mooi om te zien is hoe de natuur trouwens reageert. Fazanten houden zich schuil onder de bramen, konijnen graven hun holen in het aanwezige talud en muizen verschuilen zich onder de berg van afgezaagde takken en

boompjes. Met als gevolg dat de wezel (of toch een hermelijn ?) ook al gespot is. En... natuurlijk is de diversiteit van bloemen al flink toegenomen.

Ook collega-imkers hebben al van de 'gemeentelijke' bijenstandplaats gebruik gemaakt. Wanneer een volk wordt 'gesplitst' is het soms noodzakelijk dat het nieuwe volkje een paar weken op voldoende afstand van de oude standplaats komt te staan. Anders vliegen de bijen namelijk terug op hun oude kast.

Op 16 maart zal de idylle officieel geopend worden. De wethouder bood bij de ondertekening van de bruikleenovereenkomst namelijk een boom aan, als blijk van waardering voor het werk van de imkers. Het is de bedoeling dat de basisschooljeugd deze zal gaan planten. In onderling overleg is gekozen voor een lindeboom. Verder zal in de loop van het jaar een wandelpad aangelegd worden. Zodat ook de mensen aankomende zomer van dit stukje natuur met de bloemetjes en de bijtjes kunnen genieten.

Daarmee is het jaar dan rond. Het zou mooi zijn als meer mensen op andere plaatsen dergelijke kleine idylles zouden gaan inrichten. En of dat nu op gemeentegrond is of op grond van een particulier: de bijen zullen u dankbaar zijn. Tevens geldt dat het uiteindelijk allemaal ten goede komt aan onze eigen directe woon- en leefomgeving. Het gaat er ook niet om van wie de grond is, voor onze omgeving zijn we allemaal verantwoordelijk. Ook dat valt te leren van de bijen: die bezit je ook niet, die mag je enkel verzorgen. Bijen trekken zich dan ook niets van 'hun' imker aan: het volk doet wat het denkt wat goed is op dat moment, helemaal los van wat de imker er nu allemaal van vindt.

Als beginnend imker ben ik met andere ogen naar de natuur gaan kijken. Niet alleen opende zich een geheel andere wereld voor mij, de bijen houden mij ook een spiegel voor. Dat we als mens namelijk zeer zuinig moeten zijn op onze omgeving en dat we er beter zorg voor moeten dragen. En dat dat ook nog eens verslavend blijkt te zijn, is vooral een prettige bijkomstigheid. Daar heeft onze bijendocent Piet Rutten in elk geval voor honderd procent gelijk in gekregen.

De foto's bij dit artikel zijn van de schrijver

janWelters autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurten
Onderhoudsbeurten alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Ruit reparatie en vervanging
Winterbanden, alle merken
Opslag banden
Aircospecialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 6101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

DE BUSJOP *eten en genieten*

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139

Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

Een avond als een echte VIP
behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door
onze LimoBob Service.

Een fijn vast gegeven:
ledere zondag

(zonnig, druilig... ongeacht het weer)

live muziek
vanaf 14.00 uur!

Verwenbon

Met onze Verwenbon zit u altijd goed!
Het culinaire presentje waar u uw familie, vrienden,
collega's en zakenrelaties echt blij mee maakt!

**DE MOOISTE BESTEMMINGEN
BEREIKT U MET EEN VOLVO**

VOLVO Rutten Roermond | Jacob Romenweg 5 | 0475-340789

VanHoutum

Satino Black

Sinds 1935 produceert Van Houtum hygiënapapier in Swalmen. Mens- en milieuvriendelijk werken en produceren zijn centrale waarden binnen het bedrijf. Deze zijn vertaald naar 'People, Planet en Profit'. Het is de ambitie van Van Houtum om de bedrijfsvoering volledig 'Cradle to Cradle' in te richten.

Enkele erkenningen:

www.vanHoutum.nl

Ballonsoep

Door Huug Stam

Een opvallende maatregel in januari 2016 is het verbieden van het verstrekken van gratis plastic tasjes voor de boodschappen. Eén en ander moet helpen voorkomen dat plastic afval in het milieu terecht komt en uiteindelijk een bijdrage levert aan de steeds grotere hoeveelheid plastic-soep in de oceaan. Tot enkele jaren geleden werd een aankoop van bijvoorbeeld één of twee kleine artikelen ongevraagd verpakt in een plastic zak. Mijn lijdzaam verzet daartegen bestond eruit dat ik zei dat ik het plastic niet nodig had. Vervolgens pakte ik de boodschappen uit en gaf de plastic tas terug. Later werd vaak vooraf gevraagd of je een tasje nodig had. Desgevraagd vertelde een caissière eind december 2015 dat ze bij de invoering van de genoemde maatregel wel problemen verwachtte.

Door de grote hoeveelheden en de slechte afbreekbaarheid van plastic wordt het probleem steeds groter. Veel handelingen vinden automatisch en zonder nadenken plaats. Het is zaak zorgvuldig met plastic om te gaan. Een voorbeeld is dat nog steeds bij een feestelijke gelegenheid - maar niet voor het milieu - honderden ballonnen de lucht ingelaten worden. Een ander voorbeeld zijn de beruchte 'wegwerpflesjes' voor frisdrank. Veel ervan wordt zorgvuldig afgevoerd en verwerkt maar een aanzienlijk deel komt rechtstreeks in het milieu terecht. Vooral langs opritten naar autowegen en langs fietspaden is dit geen fraai gezicht. Naar aanleiding van het zwerfafval langs het fietspad door het Roerdal sprak ik onlangs met een directeur van een middelbare school. Hij stelt dat bij scholieren grote bewustheid heerst. Zij zijn om de beurt schoolsteward en moeten erop toezien dat hun medescholieren het afval op de juiste plaats deponeren. Bij het begin van deze maatregel is het aantal afvalbakken met de helft teruggebracht. Op de school is een nieuwe automaat voor frisdrank geïnstalleerd waarbij geen rekening gehouden werd met het afval - c.q. milieuaspect. De directeur zegt toe dit intern ter sprake te brengen. Ook in de zogenaamde blikvangers komen veel plastic flesjes voor. De woordkeuze geeft al aan hoe we over het afval denken. We gebruiken geen duurzame

drinkbekers en lunchtrommels meer, maar wegwerpflesjes en plastic boterhamzakjes. Het afval kun je weggoien en zal wel of niet opgevangen worden door de blikvangers.

Ballonnen, foto Frans Hendrikx

Terugkomend op de ballonnen. Die blijken vaak een grote aantrekkingskracht uit te oefenen op vogels. Bij onderzoek naar de maaginhoud van overleden meeuwen is zo veel plastic aangetroffen dat het inslikken van kunststof de directe doodsoorzaak bleek te zijn. Het verbieden van het gebruik van ballonnen is eenvoudig te realiseren en te handhaven. Een belangrijkere, maar wellicht meer ingewikkeld in te voeren maatregel betreft het gebruik van persoonlijke verzorgingsmiddelen zoals tandpasta en shampoo. De ingrediënten van deze middelen bevatten vaak kleine schadelijke deeltjes micro-plastics en nanoplastics. Na gebruik komen deze stoffen rechtstreeks van je douche via het riool in de oceaan terecht. Uiteindelijk kunnen deeltjes de celwand passeren en in de voedselkringloop terechtkomen. Op internet kun je nagaan of de middelen die je gebruikt verantwoord zijn.

Bron: VPRO-gids 10 december 2015, Hans van Wetering www.beatthemicrobead.org

Nieuwe natuur kasteel Montfort

Door Limburgs Landschap

Kasteel Montfort was in de middeleeuwen een waterburcht. Toponiemen en straatnamen als de Wiejerd, 't Water, 't Boortmoer (= burchtmeer), de Huysdijk, de Dijk, de Dijkstraat en Aan het Water herinneren nog aan een waterrijk verleden. Stichting het Limburgs Landschap wil dit water weer gedeeltelijk terug brengen, door aan de noordzijde van de kasteelruïne in het kader van het realiseren van nieuwe natuur te kiezen voor vernatting. En zo krijgt de dorpsgemeenschap van Montfort de Wiejerd weer terug, de waterpartijen tussen het kasteel en de Huysbongerdweg, waarop in de wintermaanden naar hartelust geschaatst kon worden.

De realisatie van nieuwe natuur rond kasteel Montfort is onderdeel van bredere ontwikkelingen van het Limburgs Landschap rond Montfort, zoals natuurherstel in het Reigersbroek, de transformatie van de voormalige kasteelhoeves op landgoed het Rozendaal naar vakantiewoningen en het herstel van het Schrevenhofsbroekje. Zo krijgt de omgeving van kasteel Montfort een fraaie landschappelijke uitstraling met hoge natuurwaarden. En worden de eeuwenoude historische banden tussen Kasteel Montfort en zijn landschap opnieuw zichtbaar gemaakt en in groeiende samenhang aan het publiek gepresenteerd. Dit alles onder het motto: 'Montfort, genieten van een kasteel en zijn landschap'.

INDIEN ONBESTELBAAR:
SECRETARIAAT IVN ROERMOND E.O.
PASTOOR PINCKERSSTRAAT 12D
6071 NW SWALMEN

Ontbrekende e-mailadres- sen doorgeven a.u.b.

IVN Roermond e.o. heeft ongeveer 260 leden en van 170 daarvan is het e-mailadres bekend. Dringende oproep aan u allen om, wanneer u vermoedt dat úw e-mailadres nog niet bij de vereniging bekend is, een berichtje te sturen naar secretariaat@ivnroermond.nl.

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

beleef de natuur!

Ton Notermans
wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Meinse van der Velde - www.meinse.nl
T: 06 13300436 E: mj.vd.velde@home.nl

Werkgroep Planten (regio oost)

Paul Bergs, T: 0475 330643

Werkgroep Planten (regio oost/west)

Hermien Hendriks, T: 0475 594340

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, T: 0475-302733

Vlinderwerkgroep:

Laur Lennards, T: 0475 594326

E: l.j.lennards@home.nl

Excursieloket & gidsen

Frans Hendriks, T: 0475-503291

E: frans.hendriks@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Rianne Keijzer - Elst, T: 0475-3430-55

E: rianne.keijzer@ivnroermond.nl

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, T: 0475 59 43 26

Programmacommissie:

René Horsten

T: 06 22468910 E: rene.horsten@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje:

Frans Hendriks

T: 0475 503291 E: frans.hendriks@ivnroermond.nl

Webmaster:

Laurent Vanderheijden

T: 0475 400874 E: laurent.vanderheijden@ivnroermond.nl